

DENNÍK Z WUHANU

FANG FANG

Správy z mesta v karanténe

VYDAvATEĽSTV O RAK

2021

WUHAN, TOTO MESTO

Wuhan je mesto na rieke. Vybudovali ho v povodí Dlhej rieky, najväčšej rieky v Číne. Mohli by sme ho však nazvať aj mestom na jazerách. Je totiž hlavným mestom provincie Hubei, teda provincie tisícich jazier. Okolo Wuhanu je toľko jazier, že pripomínajú perly či nefritové kamienky, ktorých štrngot sa za veterných dní šíri okolím. Starousadlíci veria, že počujú zvuk ozývajúcich sa riek a jazier.

Ked' sa obzrieme do minulosti, Wuhan bol mestom štátu Chu.* Územie Wuhanu ľudia dodnes volajú Ríšou Chu. Wuhančania na štát Chu spomínajú s hlbokou úctou. Ľudia zo štátu Chu boli bojovníci a romantickí bohémi, čo Wuhančanom imponuje. Samozrejme, ľudia z Wuhanu v sebe nesú genetické dedičstvo ľudí štátu Chu a aj preto sú hrdí, že kedysi patrili pod ich rišu.

Wuhan je veľkomestom, ktoré sa radí medzi najslávnejšie a najvýznamnejšie mestá Číny. Drží sa v tesnom závese za šiestimi najslávnejšími mestami Číny – Pekingom, Nanjingom, Xi'anom, Šanghajom**, Tianjinom a Kantonom. Prvé tri spomínané mestá boli hlavnými mestami, teda zároveň hlavnými kultúrnymi centrami krajiny, ďalšie tri sa vďaka svojej geografickej polohe na brehu mora stali významnými ekonomickými centrami. Wuhan neboli hlavným mestom a nie je ani prímorský. Nachádza sa sice v strede toku Dlhej rieky*, ale nie je pohraničným mestom a ani

* Chu bol samostatný štát z obdobia dynastie Zhou, ktorého počiatky siahajú do začiatku 8. storočia pred n. l., ked' sa vládcovia Chu vyhlásili za rovnocenných kráľov s králmí dynastie Zhou. Hoci bol Chu pôvodne bezvýznamným štátom na juh od ríše Zhou, sériou administratívnych reforiem sa počas Obdobia jari a jesene stal úspešným expanzívnym štátom a významným mocenským centrom. Zahŕňal väčšinu súčasných provincií Hubei a Hunan spolu s časťami mesta Chongqing, provincií Guizhou, Henan, Anhui, Jiangxi, Jiangsu, Zhejiang a aj Šanghaja.

Štát Chu zanikol, ked' dynastia Qin v roku 221 pred n. l. zjednotila Čínu.

** Pri názve miest Peking (Beijing), Šanghaj (Shanghai) a Kanton (Guangzhou) som použil slovenský prepis namiesto medzinárodného prepisu Pinyin, pretože ide o zaužívané slovenské názvy. Ďalšie miesta sú Nanjing – Nanking, Xi'an – Sian.

Do Číny som prišiel prvýkrát v roku 2009 a od roku 2012 žijem trvalo v Šanghaji, kde som sa aj oženil. Kedže mám čínsku rodinu, mám aj čínske povinnosti. Medzi tie základné patrí aj spoločne s rodinou osláviť čínske sviatky.

* Názov celej rieky poznáme aj pod názvom Changjiang (Čchang-tiang). Úsek rieky, pretekajúci stredozemnou Čínou aj provinciou Hubei, má tiež názov Yangzijiang (Jang-c'-tiang, rieka Jang-c'). Názov Yangzijiang (Jang-c'-tiang, rieka Jang-c') neoznačuje celý tok Dlhej rieky, ale iba jeho vnútrozemskú časť.

** Územie Číny pripomína telo sliepky, preto Číňania niekedy prezývajú Čínu aj Veľká sliepka.

*** Čína má dnes viac ako 30 000 kilometrov tratí rýchlosťových vlakov. Vo Wuhane je najväčší dopravný uzol celej ich vnútrozemskej siete. Jazdia rýchlosťou 250 až 350 km/h. Na linke Peking-Šanghaj (ako na jedinej) jazdí vlak rýchlosťou vyššou ako 400 km/h a chodí približne každých 5 až 10 minút. Kým prvé trate a súpravy postavila Čína v kooperácii s inými krajinami, najnovšie sú postavené na čínskych technológiách a vyrábajú sa iba v Číne.

jeho susedné provincie neležia na hraniciach krajiny. Proti týmto šiestim velikánom tak zvádzajú nerovný boj.

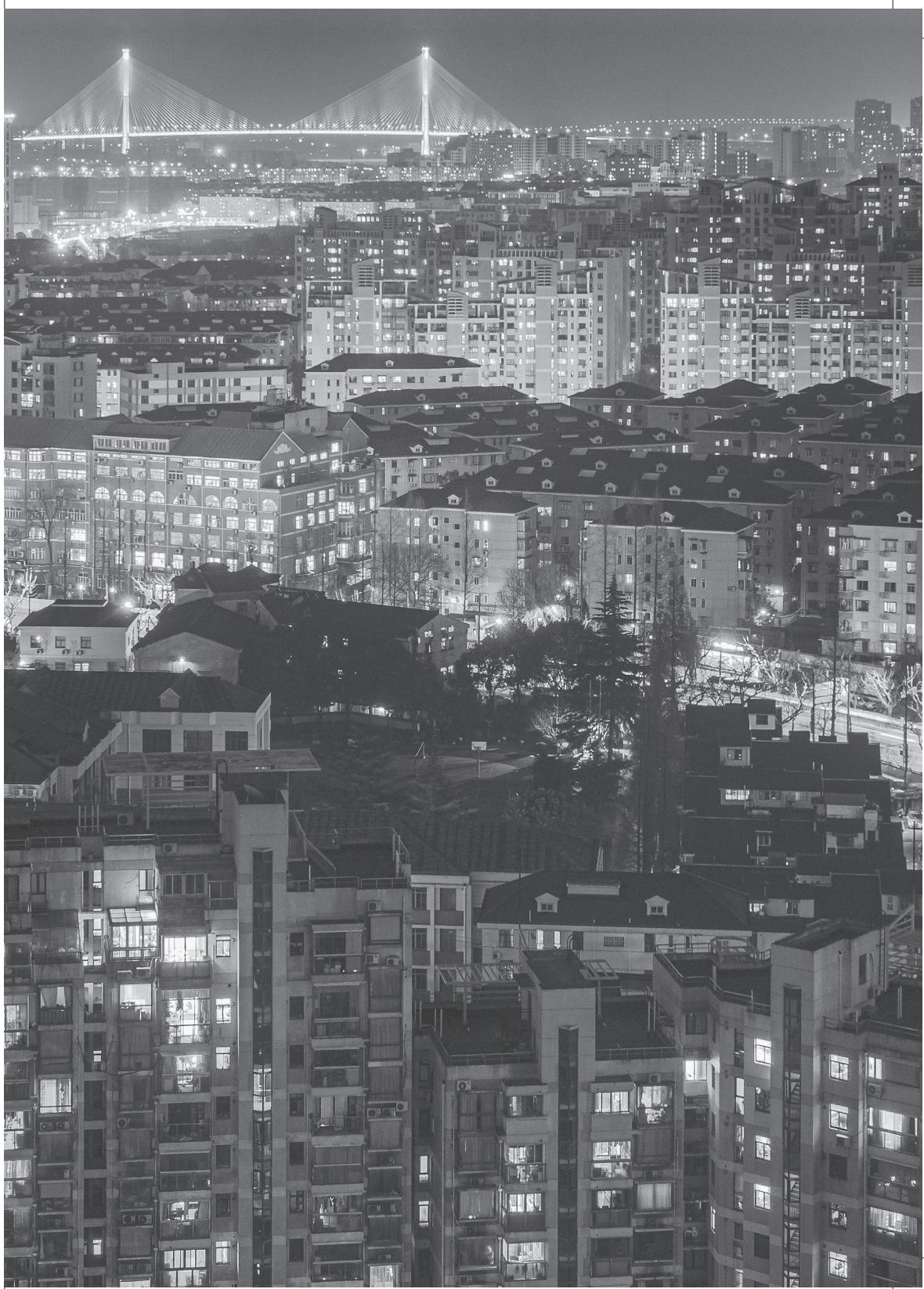
Napriek tomu je Wuhan centrom celej Číny. Dopravná sieť ho spája s mestami na všetkých svetových stranach Číny, tieto dopravné spojnice sa rozliezajú po našej veľkej sliepke** ako tisíce lúčov. Keby sme ich prekreslili na papier, vyzerali by ako nekonečné lúče vyžarujúce zo slnka. Wuhan je práve týmto slnkom.

Z toho, že Wuhan je najväčším dopravným uzlom Číny, mu plynne množstvo výhod. Ak ľudia opustia Wuhan, takmer nikdy im nebýva smutno za domovom. Pretože ich domov nikdy nie je príliš ďaleko bez ohľadu na to, kam sa vydali, najmä v tomto čase, keď sa dá v priebehu štyroch hodín vďaka trase vysokorýchlosťových vlakov*** a nových diaľnic dostať do väčšiny miest na všetkých svetových stranach. Zájsť si autom na výlet nie je pre ľudí z Wuhanu vôbec problém, na mnohé miesta sa dokážu dopraviť na otočku aj v priebehu jedného dňa. To je zrejme najväčšia výhoda Wuhanu, ktorý je nielen centrom Číny, ale aj hlavným dopravným uzlom deviatich provincií.

Kedysi sa Wuhanu (špeciálne jeho mestskej časti Hankou) hovorilo „Chicago východu“. Toto americké veľkomesto vrah Wuhan pripomína svojím ruchom a vyspelosťou, ale časom o túto povest prišiel. Aj keď sa ju Wuhančania snažili znova oživiť, nestretli sa s pochopením a toto prirovanie sa takmer úplne vytratilo. Ja som Chicago nikdy nenavštívila, a tak neviem, v čom sú si tieto mestá podobné.

Keby bol Wuhan perlou, Dlhá rieka by bola šnúrou, na ktorej táto perla visí. V centre mesta sa pod úpatím Korytnačích hôr do Dlhej rieky vlieva jej najväčší vodný prítok, rieka Han. Tieto dva veľtoky delia Wuhan

A tak sme sa na čínsky nový rok vrátili aj s manželkou späť do Šanghaja, kedže Vianoce sme trávili na Slovensku. Prišli sme pári dni pred samotnými oslavami a netušili sme, že to budú posledné dni, keď Šanghaj a vlastne aj celá Čína a celý svet fungovali ešte úplne normálne. Rušný Šanghaj o pári dní čakal začiatok globálnej pandémie.

na tri odlišné mestské časti: Hankou, Wuchang, Hanyang. Presne v strede medzi nimi sa nachádza prienik týchto dvoch riek. Možno aj z tohto dôvodu Wuhančania nemajú vôbec orientačný zmysel. Ak sa ich niekto spýta na cestu, vedia povedať iba: chodte hore alebo dolu, nahor či nadol, a myslia tým pozdĺž toku rieky alebo proti nemu. Ak ukážu smer cesty prstom, vždy myslia pozdĺž toku wuhanských riek.

Každá z týchto troch mestských častí má svoj vlastný charakter. Hankou je obchodná časť mesta, Wuchang je centrum kultúry a Hanyang je industriálnym centrom.

Najživšia a najveľkolepejšia z týchto troch častí je časť Hankou. Nachádzajú sa tu všetky najslávnejšie časti Wuhanu ako ulica Jianghan, Most Liudu aj najslávnejšia ulica Hanzheng. Kedysi, ak chceli ľudia z Wuchangu alebo Hanyangu spraviť rodinné nákupy, museli sa loďou alebo autom prepraviť na druhú stranu do Hankou. Dnes sa to zmenilo – zvyšné dve časti svojím rozvojom Hankou rýchlo dobiahajú. V ľuďoch však napriek tomu zostala predstava, že veci z Hankou sú vždy lepšie a lacnejšie ako vo zvyšných častiach Wuhanu. Preto sem radi chodia nakupovať.

Oproti živému Hankou býval Wuchang na juh od rieky relatívne opustený. Jeho najväčšou výhodou bolo množstvo kvalitných škôl a vedeckých pracovísk. Aj moja alma mater s bohatou historiou a krásnym prostredím, Wuhanská univerzita, sa nachádza práve vo Wuchangu. Už roky patrí medzi najprestížnejšie a najkvalitnejšie univerzity v krajinе. Vďaka trhovému rozvoju a strategickému plánovaniu sú dnes vo Wuchangu populárne nákupné centrá na každom rohu a jeho opustenosť je minulosťou.

Hanyang bolo odjakživa industriálne centrum Wuhanu a dodnes je ako mladší brat dvoch už dospelých štvrtí Wuchang a Hankou. Je uvádzaný medzi tokmi Dlhej rieky a rieky Han, preto býva často veľmi tichý a pokojný. Preslávila ho zbrojnica, ktorú tu postavili na začiatku storočia. Každý, kto bol kedysi vojakom, používal výzbroj vyrobenú v Hanyangu. Vďaka týmto výrobkom sa Hanyang dostał do povedomia ľudí. Posledné roky

26. JANUÁR

PREDSTAVITELIA WUHANU ZOSOBŇUJÚ PRIEMERNÚ ÚROVEŇ VÄČŠINY ČÍNSKÝCH POLITIKOV

Sme vám vďační za váš záujem a starostlivosť. Hoci už nie sme v stave absolútnej paniky, beznádeje, obáv, nervozity a pomaly sa upokojujeme, stále potrebujeme, aby ste nás v týchto ťažkých časoch povzbudzovali svojimi slovami. K dnešnému dňu sa už väčšina ľudí aspoň necíti ako blúdiace duše.

Pôvodne som chcela začať opísať udalosti tak, ako sa diali od 31. decembra. Zdokumentovať celú moju premenu, odkedy som na všetko hľadela s podezrením ako detektív až po súčasný stav uvoľnenia. To by však bolo príliš dlhé. Radšej budem pokračovať postupne a krok za krokom písat „Zápisky z uzavretého mesta“.

Včera bol druhý deň nového roka, počasie bolo chladné, fúkal vietor a pršalo. Dozvedáme sa dobré aj zlé správy. Tými dobrými sú povzbudivé slová prichádzajúce do Wuhanu z celej Číny alebo príchod zdravotníkov zo všetkých kútot krajiny. To nás aspoň trochu upokojuje. Tieto informácie už však všetci poznáte.

Dobrá správa z môjho súkromného života je, že nikto z mojich blízkych nie je nakazený. Môj starší brat býva rovno v centre, Huananský trh a nemocnica Hankou sa nachádzajú v blízkosti jeho bytu. Zdravotne na tom nie je najlepšie, v poslednom čase musel do tejto nemocnice chodiť často. O to viac ma potešilo, že sú spolu s jeho ženou v poriadku. Vraj majú zásoby jedla priblízne na desať dní a vôbec nevychádzajú z domu.

Ja, moja dcéra a môj druhý starší brat bývame v mestskej časti Wuchang. Od centra epidémie sme oddelení riekou a nebezpečenstvo je tu v porovnaní so štvrtou Hankou relatívne nízke. Ľudia sú tu pokojní. No aj tak sa snažíme byť iba doma. Napriek

tomu nie sme znudení. Patríme totiž medzi ľudí, pre ktorých je normálne byť každý deň doma.

Moja neter so synom, ktorí pôvodne prišli na návštenu rodičov, sú však dosť otrávení. Už dvadsiateho tretieho mali odísť rýchlovlakom z Wuhanu. Chystali sa do Kantonu za manželom a jeho rodičmi (v skutočnosti, aj keby sa tam dostali, nemali by sa oveľa lepšie ako tu vo Wuhane). No práve v deň, keď mali odchádzať, zavreli mesto. Už sa nikam nedá odísť. Dokedy bude mesto uzavreté, či sa návrat do práce a do škôl oneskorí, to všetko sú otázky, na ktoré ešte nepoznáme odpovede. Celá rodina bratovej dcéry má singapurský pas. Včera ich kontaktovala tamojšia vláda, že čoskoro pošle do Wuhanu lietadlo (predpokladám, že Singapurčanov, ktorí sú pôvodom z Wuhanu, je nemalo). Po návrate budú musieť byť štrnásť dní v izolácii. No aj tak ich táto správa trochu upokojila. Oveľa lepšou správou je, že nález na plúcach otca mojej dcéry, hospitalizovaného v Šanghajskej nemocnici, ktorý mu našli na röntgene, sa ukázal ako neškodný. Nie je nakazený novým koronavírusom, išlo len o obyčajnú chrípku a dnes bude môcť odísť z nemocnice. To znamená, že ani naša dcéra, ktorá s ním bola nedávno na večeri, nemusí zostať v prísnej izolácii (podvečer Nového roku som jej v daždi niesla slávnostnú večeru). Každý deň prichádzajú aspoň náznaky dobrých správ, ktoré tak veľmi potrebujeme. Aj keď sме v uzavretom meste izolovaní doma, aspoň tieto malé čriepky šťastia nás upokojujú.

Samozrejme, počúvame aj zlé správy. Včera mi dcéra povedala, že otec jej blízkeho priateľa, ktorý má rakovinu pečene, sa pravdepodobne nakazil a pred dvoma dňami ho odviezli do nemocnice. Nikto sa ho tam však včas neujal a po troch hodinách zomrel. V telefóne mala veľmi smutný hlas. Okrem toho mi včera z práce volal kolega Malý Li, že v areáli Zväzu spisovateľov*, kde bývam, potvrdili dvoch nakazených. Sú to jeho rodinní príslušníci, tridsiatnici. Všetci musíme byť obozretní, ved'bývajú blízko nás, necelých dvesto či tristo metrov. Našťastie, ja mám samo-

statný vchod a bývam v osobitnej časti budovy. No susedia z ich budovy sú zrejme nervóznejší. Dnes mi kolega povedal, že ich stav nie je vážny, momentálne sa nachádzajú v domácej karanténe. Sú to mladí ľudia, zdraví a s ľahkým priebehom, pravdepodobne sa z toho rýchlo dostanú. Veľmi im to prajem.

Včerajšia tlačová konferencia predstaviteľov provincie Hubei spustila na internete lavínu komentárov. Ľudia si z nej neustále uťahujú. Tváre troch prítomných politikov boli plné depresie a únavy, bolo očividné, že sú v zlom rozpoložení. Bolo toho na nich priveľa. Prišlo mi ich trochu ľuto. Pravdepodobne majú vo Wuhane blízkych, to sebaobviňovanie podľa mňa nehrali. Keď sa to celé skončí, azda sa dozvieme, ako mohla situácia prerásť až do tohto bodu. Podceňovanie situácie ľuďmi, ktorých povinnosťou bolo epidémiu zastaviť, a uzatváranie mesta tak, že ľavá ruka nevedela, čo robí pravá, napáchalo vo Wuhane veľa škody a medzi ľuďmi spôsobilo paniku. Podrobnejšie sa tomu budem venovať v ďalších článkoch.

Chcem však povedať, že predstavitelia Wuhanu nie sú o nič horší ako väčšina funkcionárov. Mali len väčšiu smolu. Politici pracujú na základe smerníc. Ak sa však stane niečo, na čo smernica neexistuje, sú stratení. Keby sa v rovnakom čase stalo to isté v inej provincii, prístup miestnych politikov by neboli o nič lepší ako tých z provincie Hubei. Pachut' katastrofy je výsledkom zlej politiky, prázdnych sloganov, nehľadania príčiny vo vedeckých faktoch, obmedzenia dialógu o reálnej hrozbe, ako aj umlčania médií. Túto pachut' zakúšame pomaly, hlt po hlte. Wuhan bol prvý v poradí, a tak sa mu z tejto pachuti ušlo najväčšie sústo.

* V Číne je „spisovateľ“ oficiálne povolanie, ktoré spadá pod štátom riadené Zväzy spisovateľov. Tie sa členia podľa miest a provincií a jednotlivé Zväzy majú vlastnú štruktúru. Zamestnanci s povolaním spisovateľ dostávajú pravidelný plat a musia produkovali diela. Medzi ich pracovné úlohy patrí aj písanie oficiálnych textov, pamfletov, zápisníc alebo vyhlásení vlády. Fang Fang je bývalou riadičkou Wuhanského Zväzu spisovateľov a dnes je na dôchodku.

补偿阳光透明 政策执行

政策信息全公开 公平公正每

27. JANUÁR

NEMÁME RÚŠKA

Ešte raz sa chcem podakovať za to, že sa o nás vo Wuhane zaujímate. Dodáva mi to odvahu a aj vďaka nej môžem naďalej dokumentovať aktuálnu situáciu. Ľudia sa tak už neboja totálnej katastrofy. Strachovať sa aj tak ničomu nepomôže. Tí, čo sa nenakazili, sú v celkom dobrej nálade. Jedna z vecí, ktorá nás však v poslednom čase trápi najviac, je nedostatok rúšok. Dnes som videla video zo Šanghaja, ako si jeden pán išiel kúpiť rúško. V lekárni mu ho ponúkli za 30 yuanov (približne 3,60 €). Kupujúci celú hádku nahral na video a dal na internet. Pobúrilo to celý Šanghaj. Na videu vidno, ako nahlas požaduje od predavačky, že ak si rúško kúpi, vyžaduje účtenku s jasne uvedenou sumou. Tol'ká duchaprítomnosť a odvaha! Obdiv!

Rúška sú spotrebny materiál, miňajú sa rýchlo. Podľa odborníkov vraj proti vírusu fungujú iba rúška typu N95. Realita je však taká, že tieto rúška sa vôbec nedajú zohnať. Ak si ich objednáme cez internet, dodávka je odhadom až po sviatkoch nového roka. Môj starší brat mal šťastie, jednej rodine v ich štvrti poslal príbuzný tisíc kusov N95 (tomu sa hovorí dobrý príbuzný!). Môj brat z nich dostal desať kusov. Bol hlboko dojatý, že stále sú na svete ľudia s dobrým srdcom. Môj druhý brat však takéto šťastie nemal. Nemajú doma ani jeden kus. Jeho dcéra doniesla zopár jednorazových rúšok, ale to je všetko. Aj tých je totiž nedostatok. Musíme si ich preto prať a zehliť, aby sme ich vydezinfikovali a znova mohli použiť. Je to dosť nepríjemná situácia. (Aby som nezabudla, bratova dcéra povedala, že singapurská vláda ešte stále nerozhodla, či po nich príde. Chcela som to pre informáciu spomenúť.)

So zásobami rúšok som na tom podobne. Osemnásteho januára som išla za známym, ktorý leží v nemocnici. Samozrejme,

Čínske mestá sú rozdelené na obytné štvrte a ľudia sa delia o spoločné priestory. Niekoľko môžu byť malé ako jedna ulička, kým v novších štvrtiach sú to celé parky. Od ulíc sú oddelené bránou, kde stojí strážnik, ktorý v tomto období všetkým meral teplotu. Aj vo vnútri štvrťí to zívalo prázdnotou.

potrebovala som rúško, ale doma žiadne neboli. Naštastie som si spomenula, že niekedy v polovici decembra som vycestovala do Chengdu. Môj niekdajší mladší spolužiak Xumin mi vtedy daroval rúško, aby ma ochránil pred miestnym smogom. Lenže ovzdušie vo Wuhane nie je o nič lepšie, na smog som zvyknutá, a tak som ho nepoužila. V tomto stave núdze ma podarované rúško zachránilo. Dokonca išlo o typ N95. Za posledné dni som rúško použila v nemocnici, na letisku aj pri chodení po meste s cieľom hľadať nové rúška. Nosím ho už niekoľko dní, ale nemám na výber.

Bývam so šestnásťročným psom. Dvadsiateho druhého som zistila, že mu došlo krmivo. Zavolala som do obchodu s potrebami pre zvieratá a zároveň som to chcela využiť ako príležitosť spraviť druhý pokus – nájst niekde v obchodoch ďalšie rúška. A tak som zašla do nedalekej lekárne (nebudem ju menovať) na ulici Dongting. Mali N95, ale chceli tridsať päť yuanov za jedno (o päť yuanov viac ako v Šanghaji). Za jeden balík, v ktorom ich je dvadsať päť, chceli 875 yuanov!

Nahnevane som sa ich opýtala, ako môžu byť takí chameťiví? Odpovedali, že ich musia draho nakupovať, a tak im nezostáva nič iné, len draho predávať. Kedže rúška súrne potrebujem, musela som si ich kúpiť aj za takú vysokú cenu. Chcela som zatial len štyri kusy, no zostala som prekvapená, že neboli balené po jednom. Keď mi predavačka holou rukou začala vyberať jednotlivé rúška, hned' som si to rozmyslela. Takto hygienicky znehodnotené rúško je hádam ešte horšie ako žiadne. A tak som si nakoniec nekúpila nič.

V podvečer čínskeho nového roka som spravila nový pokus, ale všetky lekárne mali zavreté. Iba zopár malých večierok bolo otvorených. V jednej z nich mali N95, a to dokonca značkové – s názvom Yimengshan, sivej farby, jednotlivo balené, za desať yuanov. Hned' som kúpila štyri. Trošku sa mi uľavilo. Dozvedela som sa, že druhý brat žiadne nemá, a tak som si s ním na ďalší deň dohodla stretnutie, aby som mu dve podarovala. Nakoniec

Fang Fang
DENNÍK Z WUHANU
Správy z mesta v karanténe

Copyright © Fang Fang
Podľa čínskeho originálu *Wuhan riji*
vydalo Vydavateľstvo RAK v Budmericiach v roku 2021.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť nijako použitá
ani reprodukovaná bez písomného povolenia, s výnimkou
prípadov krátkych citácií ako súčasť recenzií a anotácií.
Preklad Pavel Dvořák (www.paveldvorak.sk)
Úvod do knihy a poznámkový aparát Pavel Dvořák
Design a obálka © Pergamen
Fotografia na obálke © AFP
(represented by Gaëlle FRICONNEAU)
Zodpovedná redaktorka Nataša Holinová
Jazyková korektúra Miriam Hlavačková
Grafická úprava a sadzba Miroslava Magulová
Fotografie so sprievodnými textmi © Pavel Dvořák
Tlač Polygrafické centrum, s.r.o., Bratislava

© Vydavateľstvo RAK, 2021
Vydanie prvé

www.vydavatelstvorak.sk
www.wuhan.sk
www.cestycinou.sk

ISBN 978-80-85501-76-6